ZV

I.ÚS 889/07

oblíbené poznámky (0) tisk uložit jako HTML

Spisovní značka	I.ÚS 889/07		
ECLI	ECLI:CZ:US:2009:1.US.889.07.1	Datum rozhodnutí	24.02.2009
Datum vyhlášení		Datum podání	06.04.2007
Paralelní citace (Sbírka zákonů)		Paralelní citace (Sbírka nálezů a usnesení)	
Populární název			
Forma rozhodnutí	Usnesení	Soudce zpravodaj	Janů Ivana
Navrhovatel	OBEC / ZASTUPITELSTVO OBCE - Praha		
Typ konání	O ústavních stížnostech		
Význam	4	Dotčený orgán	SOUD - OS Praha 5 SOUD - MS Praha SOUD - NS
Napadený akt	rozhodnutí soudu		
Typ výroku	odmítnuto pro zjevnou neopodstatněnost		
Dotčené ústavní zákony	2/1993 Sb., čl. 11	Dotčené mezinárodní smlouvy	40/1964 Sb., § 123, § 134, § 3 odst.1 99/1963 Sb., § 80 odst.1 písm.c, § 132
Ostatní dotknuté předpisy		Odlišné stanovisko	základní práva a svobody/právo vlastnit a pokojně užívat majetek/restituce základní ústavní principy/demokratický právní stát/princip právní jistoty
Předmět řízení	žaloba/na určenídobrá vírakatastr nemovitostí/záznampozemekvydržení		
Věcný register			
Poznámka			

- MAGISTRÁT - KRADE A SOUČASNĚ SI STĚŽUJE NA PORUŠENÍ SVÝCH PRÁV !

Citace rozsudků: je citován (1x) cituje (4x)

Ústavní soud rozhodl mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků v senátu složeném z předsedy Františka Duchoně a soudců Vojena Güttlera a Ivany Janů ve věci ústavní stížnosti stěžovatele Hlavního města Prahy, Mariánské náměstí 2, 110 00 Praha 1, právně zastoupeného JUDr. Světlanou Zvolánkovou, advokátkou se sídlem Karlovo nám. 18, 120 00 Praha 2, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 11. 4. 2005, č.j. 5 C 452/2003-125, rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2006, č.j. 25 Co 507/2005-154, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 1. 2007, č.j. 28 Cdo 3107/2006-178, za účasti Obvodního soudu pro Prahu 5, Městského soudu v Praze a Nejvyššího soudu ČR jako účastníků řízení takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

I.
Ústavní stížností doručenou Ústavnímu soudu dne 6. 4. 2007, která po formální stránce splňuje náležitosti požadované zákonem č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu") se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí.

MAGISTRÁT

V ústavní stížnosti stěžovatel uvádí, že předmětem sporu je určení vlastnického práva k pozemku parc. č. 2910/27 a pozemku parc. č. 2910/28 v k.ú. Zbraslav (dále jen "předmětné pozemky"), v době podání žaloby vedeným jako **duplicitní** vlastnictví stěžovatele a M. K., J. K. a J. Š. (dále také "žalovaní" nebo "vedlejší účastníci"). Stěžovatel poukazuje zejména na to, že obecné soudy nedostatečně posoudily otázku přechodu předmětných nemovitostí na stát v rozhodném období dle zákona č. 229/1991 Sb., tedy že dostatečně nezohlednily restituční předpisy. Přechod nemovitostí na stát byl vedlejším účastníkům a jejich právním předchůdcům znám, což vyplývá z toho, že v opačném případě by realizovali svá vlastnická práva a současně by zpochybnili práva státu a následně i navrhovatele. Nic takového se však nestalo. Stěžovatel poukazuje na to, že ve světle současné judikatury se vedlejší účastníci nemohou dovolávat vlastnických práv, v této souvislosti odkazuje na judikaturu týkající se přechodu vlastnického práva na stát bez právního důvodu (rozhodnutí velkého senátu občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2003, sp. zn. 31 Cdo 1222/2001, dále stanovisko Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2005, publikované pod č. 477/2005 Sb. a nález Ústavního soudu ze dne 2. 2. 2005, sp.zn. II ÚS 528/02). Skutečnost, že s největší pravděpodobností byly vedeny dva listy vlastnictví, dle stěžovatele není rozhodující, stejně tak jako skutečnost, že došlo k projednání dědictví ve prospěch vedlejších účastníků, když navíc předmětem dědictví byla původní pozemková parcela p.č. 80 (PK), a nikoli jednotlivé pozemky, které z této parcely vznikly. Další pochybení spatřuje stěžovatel v tom, že soudy nezohlednily skutečnost, že předmětné pozemky jsou vedeny jako **duplicitní** vlastnictví stěžovatele a vedlejších účastníků a zamítnutí žaloby duplicitu nevyřeší. Nesprávně byla konečně posouzena skutečnost, že předmětné pozemky nebyly odděleny pouze z pozemku parc.č. 80(PK), ale i z jiných pozemků. Podle stěžovatele není správný závěr odvolacího soudu, že tato námitka je nepřípadná, když předmět řízení vymezuje žalobce a je jeho záležitostí, koho označí jako žalovaného v řízení a jak vymezí předmět řízení. Pasivně legitimováni jsou u předmětných pozemků jako celku vedlejší účastníci, neboť jsou jako **duplicitní** vlastníci těchto pozemků vedeni v katastru nemovitostí. Stěžovatel nemá proto důvod žalovat i jiné subjekty (jak měl za to odvolací soud), tedy např. původní vlastníky pozemků parc. č. 79 a parc. č. 82 (podle zápisů v pozemkové knize) či jejich právní nástupce, když tito jednak vlastnické právo žalobce nezpochybnili a jednak nejsou zapsáni v katastru nemovitostí jako vlastníci. Podle názoru dovolatele "je tu duplicita co do částí těchto pozemků ve prospěch žalovaných neodůvodnitelná a mělo být soudem rozhodnuto ve prospěch žalobce alespoň co do těchto částí pozemků. Stěžovatel dále namítal, že v daném případě byly splněny i podmínky vydržení uvedené v ustanovení § 134 občanského zákoníku, neboť stěžovatel jako oprávněný držitel spolu se svými právními předchůdci (a to zejména s národním podnikem Léčivé rostliny), jako oprávněnými držiteli, měl předmětné pozemky v oprávněné držbě po dobu delší než 10 roků (držba pozemku tu souvisí s držbou obytných domů na pozemcích postavených, neboť stěžovatel i jeho právní předchůdci vykonávali všechna vlastnická práva s nemovitostmi spojená) a jeho dobrá víra byla narušena až připisem Katastrálního úřadu Praha - město v souvislosti s prodejem nemovitostí žalovanými, nestalo se tak už dnem kdy bylo zapsáno vlastnictví žalovaných pod položkou výkazu změn č. 64/1903, neboť **duplicitní zápis** na listu vlastnictví č. 244 pro katastrální území Zbraslav (tj. **zápis** vlastnictví České republiky) se neobjevil a **duplicitní zápis** ohledně žalovaných byl proveden až později. Stěžovatel má z uvedených důvodů za to, že napadenými

rozhodnutími obecných soudů došlo k zásahu do jeho ústavně chráněných práv a svobod, a to konkrétně k zásahu do práv a svobod zaručených čl. 96, 95 odst. 1 Ústavy a čl. 11, 36, 37 a 38 Listiny základních práv a svobod.

MAGISTRÁT – ZVOLÁNKOVÁ

V doplnění ústavní stížnosti ze dne 11. ledna 2008 stěžovatel dále konkretizuje své námitky, když poukazuje na to, že předmětné nemovitosti zcela nesporně přešly do vlastnictví státu bez ohledu na to, zda se tak stalo na základě právního důvodu či bez právního důvodu. Současně stěžovatel na podporu svých tvrzení poukazuje na usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 11. 2007, č. j. 53 Co 137/2007 - 122, který na rozdíl od senátu, který rozhodoval ve druhém stupni v nyní projednávané věci, rozsudek soudu prvního stupně o zamítnutí žaloby zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení s odůvodněním, že se měl soud prvního stupně zabývat otázkou, zda na režim sporného pozemku dopadají restituční předpisy zvláštní ve vztahu k předpisům obecným. Podle stěžovatele tím, že Městský soud v Praze v ústavní stížnosti napadeném rozsudku uvedl, že "dobrá víra pak nemůže v žádném případě být založena tím, že stát převezme pozemek bez právního důvodu, neboť pojmově takovéto jednání dobrou víru vylučuje", uznal, že pozemky přešly na stát bez právního důvodu. Dále stěžovatel již jen opakuje skutečnosti, které uváděl v ústavní stížnosti.

Podle § 42 odst. 3 a 4 zákona o Ústavním soudu umožnil Ústavní soud účastníkům řízení, aby se vyjádřily k ústavní stížnosti.

Podle vyjádření Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2007 není ústavní stížnost opodstatněná, neboť obsahuje pouze námitky vyjadřující nespokojenost s výsledky dosavadního řízení, které byly v rozhodnutí dovolacího soudu analyzovány.

Městský soud v Praze ve svém vyjádření jen odkázal na svůj právní názor obsažený v odůvodnění svého napadeného rozsudku, na kterém nadále setrvává.

Obvodní soud pro Prahu ve vyjádření k ústavní stížnosti zcela odkazuje na obsah spisu sp. zn. 5 C 452/2003 a rozhodnutí v něm obsažená.

Vzhledem k tomu, že z těchto vyjádření nevyplývají žádné nové stěžovateli neznámé skutečnosti, nepřistoupil Ústavní soud k jejich zaslání stěžovateli k replice.

Ze spisu Obvodního soudu pro Prahu 5 sp. zn. 5 C 452/2003, který si Ústavní soud vyžádal, byly zjištěny následující skutečnosti. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 11.4.2005, čj. 5 C 452/2003-125, byla zamítnuta žaloba stěžovatele ze dne 18.11.2003 o určení, že je vlastníkem pozemku parc. č. 2910/27 (zastavěné plochy o výměře 168 m2) v katastrálním území Zbraslav, obec Praha, a pozemku parc. č. 2910/28 (zastavěné plochy o výměře 203 m2) v katastrálním území Zbraslav, zapsaných na listu vlastnictví č. 2065 u Katastrálního úřadu Praha - město. Stěžovateli bylo uloženo zaplatit žalovaným na náhradě nákladů řízení 12.600 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku. Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel odvolání, o kterém bylo rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 23.2.2006, sp. zn. 25 Co 507/2005, rozhodnuto tak, že se rozsudek soudu prvního stupně potvrzuje. Stěžovateli bylo uloženo zaplatit žalovaným na náhradě nákladů řízení 14.400 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku. Podle názoru odvolacího soudu soud prvního stupně založil své rozhodnutí na správném zjištění skutkového stavu a na tomto základě posoudil dobře projednávanou právní věc i po právní stránce. Rozsudek odvolacího soudu napadl stěžovatel dovoláním z důvodů, že řízení bylo postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241a odst. 2 písm. a/ občanského soudního řádu) a že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ občanského soudního řádu). Dovolací soud neshledal u dovolání stěžovatele zákonné předpoklady přípustnosti dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ a odst. 3 občanského soudního řádu, neboť dospěl k závěru, že v daném případě nevyplývalo z obsahu soudního spisu, ani z obsahu dovolání a ani z vlastních poznatků dovolacího soudu, že by odvolací soud v dovoláním napadeném rozsudku řešil některou právní otázku, která je rozhodována rozdílně odvolacími soudy nebo dovolacím soudem, nebo že by odvolací soud ve svém rozhodnutí řešil některou otázku v rozporu s hmotným právem, jmenovitě s ustanoveními občanského zákoníku o vlastnickém právu (§ 123 - § 126 o.z.), o nabývání vlastnictví (§ 132 - § 132 - § 135c o.z.) a o držbě (§ 129 - § 131 i § 872 odst. 6 o.z.). Stejně tak dovolací soud nepřisvědčil tomu, že by odvolací soud ve svém rozhodnutí z 23.2.2006 řešil některou právní otázku, která by dosud nebyla vyřešena v rozhodování dovolacího soudu, proto dovolání stěžovatele podle ustanovení § 243b odst. 5 a § 218 písm. c/ občanského soudního řádu usnesením ze dne 11. 1. 207, č. j. 28 Cdo 3107/2006-178, jako nepřípustné odmítl.

Po přezkoumání předložených listinných důkazů a posouzení právního stavu věci dospěl Ústavní soud k

závěru, že návrh stěžovatele je zjevně neopodstatněný, neboť z obsahu ústavní stížnosti a vyžádaného soudního spisu je zřejmé, že k stěžovatelem tvrzenému porušení jeho ústavně zaručených práv namítaným postupem obecných soudů nedošlo.

Ústavní soud v dané právní věci zejména předesílá, že napadená rozhodnutí posuzuje kritériem, jímž je ústavní pořádek a jím garantovaná základní práva a svobody; není tedy jeho věcí perfekcionisticky přezkoumat případ sám z pozice podústavního práva. Z obsahu ústavní stížnosti a vyžádaného soudního spisu je však zřejmé, že se stěžovatel v podstatě domáhá přezkoumání napadeného rozhodnutí tak, jako by Ústavní soud byl dalším stupněm v hierarchii obecných soudů. Takto pojatá ústavní stížnost staví Ústavní soud do pozice další instance v systému všeobecného soudnictví. Jak však Ústavní soud vyslovil v řadě svých rozhodnutí, s ohledem na ústavní vymezení svých pravomocí (čl. 87 Ústavy ČR) není součástí soustavy obecných soudů, a jeho postavení ve vztahu k obecným soudům je limitováno čl. 83 Ústavy, ze kterého vyplývá, že je soudním orgánem ochrany ústavnosti, a pokud jde o posouzení rozhodnutí napadených ústavní stížností, ustanovením čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy. To mu dává pravomoc svým rozhodnutím zasáhnout pouze tam, kde došlo k zásahu do ústavně zaručených základních práv a svobod.

Stěžovatelem napadená rozhodnutí považuje Ústavní soud ve světle výše uvedeného za ústavně konformní, neboť neshledal v postupu obecných soudů prvky libovůle či svévole. Obecné soudy vycházely z řádně zjištěného skutkového stavu, který stěžovatel nezpochybňuje, daný skutkový stav však shodně ve třech stupních zhodnotily odlišným způsobem, než s jakým se ztotožňuje stěžovatel, tato skutečnost však nemůže sama o sobě založit odůvodněnost ústavní stížnosti. Ohledně hodnocení důkazů, které stěžovatel považuje za nesprávné, poukazuje Ústavní soud na svoji konstantní judikaturu, podle které z ústavního principu nezávislosti soudů vyplývá zásada volného hodnocení důkazů, která je obsažená v § 132 o. s. ř. Do volného uvážení obecného soudu Ústavnímu soudu nepřísluší zasahovat, zjišťuje však, zda rozhodnutí soudu je přezkoumatelné z hlediska identifikace rámce, v němž se volná úvaha soudu pohybovala. Hodnocení důkazů a závěry o pravdivosti či nepravdivosti tvrzených skutečností jsou přitom věcí vnitřního přesvědčení soudce a jeho logického myšlenkového postupu. Ústavnímu soudu zpravidla nepřísluší ani přehodnocování dokazování prováděného obecnými soudy, a to ani tehdy, pokud by se s ním sám neztotožňoval. Ústavní soud by mohl do tohoto procesu zasáhnout pouze tehdy, pokud by obecné soudy překročily hranice dané zásadou volného hodnocení důkazů, popř. pokud by bylo možno konstatovat tzv. extrémní rozpor mezi zjištěným skutkovým stavem a vyvozenými skutkovými či právními závěry, pak by byl jeho zásah odůvodněn, neboť takové rozhodnutí by bylo třeba považovat za stojící v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny (srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 84/94). Takový stav však v posuzované věci shledán nebyl.

Stěžovatel v ústavní stížnosti především vyjádřil své přesvědčení, že žalovaní "s ohledem na možnost i nutnost uplatnit restituční nároky se ve světle současné judikatury nemohou bez dalšího dovolávat svých vlastnických práv". Stěžovatel dále vytýkal obecným soudům, že nezohlednil skutečnost, že předmětné pozemky jsou vedeny jako **duplicitní** vlastnictví stěžovatele i žalovaných, takže zamítnutí žaloby by tuto duplicitu nevyřešilo.

Ústavní soud předně zdůrazňuje, že podle čl. 1 Ústavy je Česká republika svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Jedním ze základních pilířů právního státu je právní jistota. Pod tímto zorným úhlem musí být posuzovány spory o vlastnictví zejména tam, kde důvody k jeho zpochybnění se nenachází v současnosti, ale v událostech, které se staly před desítkami let. Podle stanoviska Ústavního soudu ze dne 01.11.2005, sp. zn. Pl.ÚS-st 21/05, přitom zásadně platí, že žalobou o určení vlastnického práva nelze obcházet smysl a účel restitučního zákonodárství. V dané věci však nelze přehlédnout, že to nebyli vedlejší účastníci, kteří vyvolali spor o určení vlastnického práva k dotčeným pozemkům, nýbrž takovou žalobu podal dne 18. 11. 2003 stěžovatel. Bylo tedy na stěžovateli, aby v řízení vedeném před Obecným soudem pro Prahu 5, případně v řízení odvolacím, prokázal pro soudy přesvědčivým způsobem, že je vlastníkem předmětných nemovitostí. V této souvislosti poukazuje Ústavní soud na odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23.2.2006, sp.zn. 25 Co 507/2005, ve kterém se uvádí, že "žalobce však v průběhu řízení před soudy obou stupňů nedoložil ani to, jakým způsobem tu mělo přejít na stát vlastnictví k pozemkům, o něž jde v tomto řízení. Pokud se žalobce odvolával na pozemkovou reformu z roku 1948, bylo toto jeho tvrzení v řízení vyvráceno. I k posouzení otázky vydržení vlastnictví, na něž poukazoval žalobce, přicházelo by tu v úvahu posouzení této otázky tehdy, pokud by existoval právní důvod, na základě něhož by žalobce založil svou dobrou víru, že pozemek jako oprávněný držitel užívá; podle názoru odvolacího soudu však dobrá víra nemůže být založena tím, že stát převezme pozemek bez právního důvodu, neboť pojmově takové jednání dobrou víru vylučuje; žalobce nikdy nespecifikoval dobu, kdy byl držitelem v dobré víře, aby bylo možné posoudit, zda případná desetiletá doba držení nemovitosti tu je splněna. Naproti tomu žalovaní prokázali nabytí vlastnického práva svými předchůdci, po nichž pak dědili; není tu rozhodné, zda žalovaní také museli sporné pozemky užívat a brát z nich užitky, protože takové chování je ve smyslu ustanovení § 123 občanského zákoníku právem vlastníka, ale nikoli jeho povinností; nerealizováním práv vlastníka tu nemůže dojít k zániku vlastnického práva k nemovitostem. Žalobce k doložení svého vlastnického práva předložil

listinný důkaz, který však obsahoval jen vyjádření Státního oblastního ústavu v Praze na otázku vlastnictví žalobce." Pokud tedy stěžovatel neunesl v soudním řízení své důkazní břemeno, nemůže se nyní domáhat zrušení rozsudků obecných soudů z toho důvodu, že by snad vedlejší účastníci, jež jsou zapsáni v katastru nemovitostí (byť duplicitně) jako vlastníci předmětných nemovitostí, neměli možnost se v současné době domáhat se svých vlastnických práv, když tak neučinili již dříve v rámci restitučních předpisů. Ostatně tento názor popírá již samu podstatu vlastnického práva, které je nezadatelným, nezcizitelným, nepromlčitelným a nezrušitelným základním lidským právem.

V tomto směru rozhodl o věci i dovolací soud, který nejen, jak tvrdí v ústavní stížnosti stěžovatel, uvedl "pouze přehled jednotlivých právních předpisů", nýbrž současně konstatoval, že se odvolací soud ve svém rozsudku se svými právními závěry, vyjádřenými v odůvodnění tohoto rozhodnutí, nedostal do rozporu s obsahem a slovním zněním uvedených ustanovení právních předpisů, neboť si je vyložil ve shodě s citovanými publikovanými výkladovými závěry. Dle odvolacího soudu nebylo možné pokládat přesvědčivě za vyvrácené námitkami stěžovatele závěry odvolacího soudu o tom, že v tomto řízení o určení vlastnictví žalujícího města "důkazní břemeno tu bylo výlučně na žalobci", i o tom, že "žalobce neuvedl a nedoložil, jakým způsobem tu na stát přešlo vlastnictví, jež pak mělo ze státu přejít na žalující obec", a že "je nerozhodné, zda stát nabyl vlastnictví z nějakého právního důvodu či bez právního důvodu" a že dobrá víra nemohla být založena tím, že stát převzal pozemky třeba i bez právního důvodu". Dovolací soud tedy rozhodl, že obecné soudy nepochybily, pokud posoudily projednávanou právní věc zejména podle ustanovení § 80 písm. c) občanského soudního řádu a podle ustanovení § 123 občanského zákoníku, jakož i podle ustanovení § 205a občanského soudního řádu. Takovému závěru nemá Ústavní soud z výše uvedených důvodů z ústavněprávního hlediska co vytknout.

Stěžovatel dále namítal, že byla nesprávně posouzena skutečnost, že pozemky parc. č. 2910/17 a parc. č. 2910/18 v katastrálním území Zbraslav nebyly odděleny pouze z pozemku parc. č. 80 (podle pozemkové knihy), ale pozemky byly odděleny i z jiných pozemků. V odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23.2.2006, sp. zn. 25 Co 507/2005, se v této souvislosti uvádí následující: "zcela nepřípadná je pak námitka žalobce, že předmětné pozemky, k nimž uplatňoval své vlastnické právo, zasahují nejen do pozemku, k němuž je duplicitně evidováno vlastnictví žalovaných, ale i do dalších pozemků, a to č. 82 a 79. ... Pokud se tedy žalobce domnívá, že mu vlastnictví k části sporných pozemků svědčí proti jiným žalovaným, musí svůj nárok uplatnit jiným způsobem." K tomu Ústavní soud konstatuje, že je možno přisvědčit stěžovateli v tom, že sice nemá důvod žalovat jiné subjekty, než ty, kterým svědčí k rozhodným pozemkům **duplicitní zápis** vlastnictví, to však nemění nic na skutečnosti, že bylo na stěžovateli, aby ohledně pozemků, tak jak je vymezil předmětem žaloby (ať již je k nim zapsané **duplicitní** vlastnictví vedlejších účastníků důvodné či nikoliv), prokázal, že je jejich vlastníkem, což se v dané věci nestalo.

Obecné soudy se vypořádaly také s námitkou vydržení, kdy stěžovatel měl zato, že v daném případě byly splněny i podmínky vydržení uvedené v ustanovení § 134 občanského zákoníku, neboť stěžovatel jako oprávněný držitel spolu se svými právními předchůdci jako oprávněnými držiteli, měl předmětné pozemky v oprávněné držbě po dobu delší než 10 roků. Odvolací soud k této námitce stěžovatele uvedl, že "k posouzení otázky vydržení vlastnictví, na něž poukazoval žalobce, přicházelo by tu v úvahu posouzení této otázky tehdy, pokud by existoval právní důvod, na základě něhož by žalobce založil svou dobrou víru, že pozemek jako oprávněný držitel užívá; podle názoru odvolacího soudu však dobrá víra nemůže být založena tím, že stát převezme pozemek bez právního důvodu, neboť pojmově takové jednání dobrou víru vylučuje; žalobce nikdy nespecifikoval dobu, kdy byl držitelem v dobré víře, aby bylo možné posoudit, zda případná desetiletá doba držení nemovitosti tu je splněna". Dovolací soud pokládal takové závěry odvolacího soudu za jsoucí v souladu s hmotným právem a dále uvedl, že dobrá víra je přesvědčení nabyvatele, že nejedná bezprávně, když si např. přisvojuje určitou věc, jde tedy o psychický stav, o vnitřní přesvědčení subjektu, které samo o sobě nemůže být předmětem dokazování, a poukázal na rozhodnutí uveřejněné pod č. 8/1991 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, podle kterého tvrzení držitele o tom, že mu věc patří a že s ní nakládal jako s vlastní, musí být podložené konkrétními okolnostmi, z nichž se dá usoudit, že toto přesvědčení držitele bylo po celou dobu vydržení důvodné. Stěžovatel v ústavní stížnosti neuvádí konkrétní důvody, pro které s těmito závěry obecných soudů nesouhlasí, pouze opětovně opakuje své argumenty o nabytí vlastnického práva vydržením. Za této situace nezbývá Ústavnímu soudu než opětovaně poukázat na skutečnost, že stěžovatel v řízení před obecnými soudy nabytí vlastnického práva k předmětným pozemkům až již vydržením, či jiným způsobem přesvědčivě neprokázal a Ústavní soud tak nemá důvod výše citované závěry obecných soudů považovat za vybočující z mezí ústavnosti.

Pokud stěžovatel poukazuje na usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 11. 2007, č. j. 53 Co 137/2007 - 122, který rozhodl ve druhém stupni odlišně od senátu, který rozhodoval v nyní projednávané věci, zde Ústavní soud již dříve ve své judikatuře vyslovil (usnesení ze dne 10. ledna 2006 sp. zn. I. ÚS 528/05), že je si vědom toho, že situace, kdy obecné soudy ve více řízeních obdobnou či shodnou právní problematiku odlišně právně posoudí, není optimální. To však bez dalšího neznamená, že každá taková odlišnost je porušením základního práva v rovině ústavněprávní a tedy by měla vést ke zrušení jednoho z

těchto rozhodnutí. K nápravě tohoto nežádoucího stavu zná právní řád řadu právních prostředků i způsobů k usměrnění judikatury, tímto prostředkem však zásadně není a nemůže být ústavní stížnost.

Stěžovatel v ústavní stížnosti neuvádí jiné skutečnosti, kterými by odůvodňoval porušení namítaných ústavně zaručených práv, Ústavní soud tedy neshledal zákonný důvod k tomu, aby využil svých mimořádných pravomocí, označil napadená soudní rozhodnutí za odporující ústavně zaručeným právům a svým nálezem zasáhl do nezávislého soudního rozhodování.

Vzhledem k tomu, že Ústavní soud neshledal žádné porušení základních práv stěžovatele, daných ústavními zákony nebo mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, ústavní stížnost stěžovatele podle § 43 odst. 2 písmeno a) zákona o Ústavním soudu, mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků jako zjevně neopodstatněný návrh odmítl.

Poučení: Proti tomuto usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 24. února 2009

František Duchoň
předseda senátu

ZV Z 106/1999 Sb. - o svobodném přístupu k informacím podatel@osoud.praha6.justice.cz

II.ÚS 444/14

oblíbené poznámky (0) tisk uložit jako HTML

Spisovní značka	II.ÚS 444/14		
ECLI	ECLI:CZ:US:2014:2.US.444.14.1	Datum rozhodnutí	14.10.2014
Datum vyhlášení		Datum podání	05.02.2014
Paralelní citace (Sbírka zákonů)		Paralelní citace (Sbírka nálezů a usnesení)	
Populární název			
Forma rozhodnutí	Usnesení	Soudce zpravodaj	Zemánek Jiří
Navrhovatel	OBEC / ZASTUPITELSTVO OBCE - MAGISTRÁT		
Typ konání	O ústavních stížnostech		
Význam	4	Dotčený orgán	SOUD - NS SOUD - MS Praha SOUD - OS Praha 6
Napadený akt	rozhodnutí soudu		
Typ výroku	odmítnuto pro zjevnou neopodstatněnost		
Dotčené ústavní zákony	2/1993 Sb./Sb.m.s., čl. 36 odst.1	Dotčené mezinárodní smlouvy	
Ostatní dotknuté předpisy	99/1963 Sb., § 80 písm.c, § 132	Odlišné stanovisko	
Předmět řízení	právo na soudní a jinou právní ochranu /spravedlivý proces /opomenuté důkazy a jiné vady dokazování		
Věcný register	nemovitost žaloba/na určení pozemek dobrá víra dokazování		

důkazní břemeno

Poznámka

Citace rozsudků: cituje (5x)

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Jiřího Zemánka (soudce zpravodaje) a soudců Radovana Suchánka a Vojtěcha Šimíčka o ústavní stížnosti hlavního města Prahy, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, zastoupeného JUDr. Ing. Světlanou Semrádovou Zvolánkovou, advokátkou, se sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2, proti rozsudku Nejvyššího soudu č. j. 22 Cdo 4560/2011-392 ze dne 19. 11. 2013, rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 14 Co 398/2010-335 ze dne 19. 11. 2010, a rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 č. j. 21 C 153/2002-295 ze dne 6. 5. 2010, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

Ústavní stížností doručenou Ústavnímu soudu dne 5. 2. 2014, která splňuje formální náležitosti stanovené zákonem č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozsudků, kterými měla být porušena jeho ústavní práva garantovaná čl. 95 a čl. 96 Ústavy České republiky (dále jen "Ústava"), čl. 36, čl. 37 a čl. 38 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

Z obsahu spisu Obvodního soudu pro Prahu 6, sp. zn. 21 C 153/2002, se podává, že napadeným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 bylo výrokem I. určeno, že žalobce (Robert Bubník) je vlastníkem pozemku parc. č. X1, odděleného z pozemku parc. č. X2 v tomto výroku specifikovaným geometrickým plánem, pozemku parc. č. X3 a pozemku parc. č. Y1, odděleného z pozemku parc. č. Y2 (všech blíže popsaných ve výroku I.), výrokem II. byl zamítnut návrh na určení, že vlastníkem předmětných pozemků je stěžovatel (Hlavní město Praha, v původní věci jako žalovaný), výrokem III. bylo určeno, že vlastníkem zbývající části pozemku parc. č. X2 a pozemku parc. č. Y2 tak, jak jsou vyznačeny v geometrickém plánu, je stěžovatel. K odvolání stěžovatele vůči výrokům I. a II. rozhodnutí soudu prvního stupně Městský soud v Praze dalším napadeným rozsudkem uvedené výroky ve vztahu ke stěžovateli potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Stěžovatel podal proti rozhodnutí odvolacího soudu dovolání, které Nejvyšší soud napadeným rozsudkem zamítl.

Stěžovatel v ústavní stížnosti vyslovuje přesvědčení, že v jeho případě došlo při interpretaci podústavního práva k porušení principů spravedlivého procesu, a to jak v rovině skutkové, tak i právní. Má za to, že soud prvního stupně vyvodil z provedeného dokazování nesprávné skutkové závěry o tom, že stát s předmětnými pozemky nenakládal jako vlastník a nehospodařil na nich. Dle něj provedené důkazy svědčí o tom, že se o pozemky staral. Žalovaný byl dlouho v dobré víře, že je jejich vlastníkem, ze strany žalobce bylo jeho vlastnictví zpochybněno až v době, kdy se v katastru nemovitostí objevil **duplicitní zápis**. Žalobce se proto měl předmětných pozemků domáhat dle restitučních předpisů, nikoliv cestou určovací žaloby. Rozhodnutí soudu prvního stupně považuje za překvapivé, neboť ho soud nepoučil o tom, že má prokázat, že se stát či stěžovatel o pozemky staral. Soud odvolací vyšel pouze z duplicity zápisu v katastru nemovitostí a označil za irelevantní, zda stát či stěžovatel pozemky fakticky spravoval. Dle stěžovatele i Nejvyšší soud vyšel mylně ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně a již z toho důvodu nemohl učinit správné právní závěry. Stěžovatel zdůrazňuje, že stát před rokem 1989 nemovitosti převzal, byť zřejmě bez právního důvodu, a protože žalobce neuplatnil ve lhůtě restituční nároky, nemůže se domáhat ochrany vlastnického práva podle obecných předpisů. Odkazuje přitom na judikaturu Ústavního soudu i Nejvyššího soudu, v níž je zastáván názor o přednosti restitučních předpisů před obecnými předpisy.

Po zvážení stížnostních námitek a obsahu napadených rozhodnutí a příslušného spisového materiálu dospěl Ústavní soud k závěru, že ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná.

Ústavní soud úvodem připomíná, že mu jako soudnímu orgánu ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy) nepřísluší v řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy posuzovat stanoviska a výklady obecných soudů ke konkrétním zákonným ustanovením ani jejich právní úvahy, názory a závěry, pokud nejde o otázky základních práv a svobod. Ústavní soud se stejně tak nezabývá ani eventuálním porušením běžných práv fyzických nebo právnických osob chráněných podústavními předpisy, pokud takové porušení současně nepředstavuje porušení základního práva nebo svobody zaručených ústavními zákony. Úkolem Ústavního soudu je ochrana ústavnosti, což v daném případě - s ohledem na stížnostní argumentaci - znamená především ověřit, zda obecné soudy postupovaly ve shodě s obsahem hlavy páté Listiny.

V mezích takto limitovaného přezkumu Ústavní soud vytýkané, do ústavní roviny zasahující pochybení obecných soudů, neshledal.

K samotné stěžovatelově argumentaci lze podotknout, že se převážně jedná o námitky, které byly uplatněny již v průběhu předcházejícího řízení a se kterými se obecné soudy náležitě vypořádaly. Z odůvodnění jejich rozhodnutí je zřejmé, že se spornými otázkami podrobně zabývaly, svoje argumenty v dostatečném rozsahu, přehledně a srozumitelně vysvětlily a opřely je o příslušná zákonná ustanovení, která standardním způsobem vyložily. Podle názoru Ústavního soudu jsou právní závěry učiněné ve věci rozhodujícími soudy výrazem jejich nezávislého rozhodování a nejsou v extrémním nesouladu s principy spravedlnosti.

Zásadní otázku, jež soudy obou stupňů řešily a kterou Nejvyšší soud označil za otázku zásadního právního významu, neboť nebyla ve všech souvislostech reflektujících poměry souzeného případu v rozhodovací praxi dovolacího soudu vyřešena, bylo posouzení, zda má žalobce na jím požadovaném určení vlastnického práva naléhavý právní zájem ve smyslu ustanovení § 80 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen "o. s. ř.") v tehdy platném znění. V projednávané věci bylo totiž zjištěno, že v katastru nemovitostí je **duplicitní zápis** vlastnického práva k předmětným pozemkům, kdy je jako jejich vlastník zapsán jednak žalobce, který pozemky nabyl na základě výsledků dědického řízení po zůstavitelce, zemřelé 1. 11. 1960, jednak do 1. 1. 1990 stát a následně stěžovatel na základě zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z vlastnictví České republiky do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších předpisů, kdy **zápis** vlastnického práva státu byl založen postupem podle § 6 odst. 2 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích (k převzetí pozemků mělo dojít bez právního důvodu).

Zatímco stěžovatel po celou dobu řízení namítal (a činí tak i v ústavní stížnosti), že žalobce se měl domáhat nápravy vzniklého stavu prostřednictvím restitučních předpisů a nikoliv cestou určení vlastnického práva dle § 80 písm. c) o. s. ř., obecné soudy dospěly ke shodnému závěru, že v tomto konkrétním případě tzv. restituční aspekt nebrání žalobci domáhat se určení vlastnického práva postupem dle obecných předpisů. Jejich závěry Nejvyšší soud v napadeném rozsudku plně potvrdil. Vyšel ze smyslu judikatury vymezené v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 1222/2001 (www.nssoud.cz) a v navazující soudní judikatuře, kterým je zabránit tzv. určovacím žalobám opírajícím se o ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. v tehdy platném znění tam, kde se oprávněná osoba mohla domáhat ochrany svých práv podle restitučních předpisů a kdy takový postup bylo od ní možné také v poměrech konkrétního případu objektivně požadovat, současně však, stejně jako nalézací soudy musel přihlédnout ke specifikům dané věci. Žalobce byl totiž až v roce 2001 objektivně informován o duplicitním zápisu vlastnického práva, který byl zjištěn při identifikaci parcel pozemkového katastru a katastru nemovitostí. Do té doby neměl žádné informace o tom, že by pozemky přešly na stát bez právního důvodu, že by k nim stát vykonával vlastnické právo a že by se měl domáhat ochrany vlastnického práva cestou restitučních předpisů (šlo o pozemky odlišně označené na různých listech vlastnictví, které bez dalšího neumožňovaly identifikaci ve směru, že by mělo jít o pozemky shodné).

Ústavní soud zdůrazňuje, že z hlediska své zmíněné pravomoci jako soudního orgánu ochrany ústavnosti mu nepřísluší přezkoumávat výklad podústavního práva, neboť ve smyslu ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, je především v pravomoci Nejvyššího soudu jako vrcholného soudního orgánu sjednocovat judikaturu nižších soudů a jimi prováděný výklad právních předpisů z oblasti podústavního práva. Při výkonu této pravomoci je přirozeně i Nejvyšší soud povinen interpretovat a aplikovat právní předpisy vždy z pohledu účelu a smyslu ochrany ústavně garantovaných základních práv a svobod, což Nejvyšší soud v projednávaném případě dodržel.

Závěr obecných soudů o existenci naléhavého právního zájmu koresponduje i s judikaturou Ústavního soudu, zabývající se vztahem ochrany vlastnického práva podle restitučních a obecných předpisů a vyjadřující se v určitých případech ve prospěch možnosti domáhat se ochrany vlastnického práva podle předpisů obecných [srov. nález sp. zn. IV. ÚS 42/09 ze dne 29. 12. 2009 (N 260/55 SbNU 509), nález sp. zn. I. ÚS 709/09 ze dne 20. 10. 2009 (N 222/55 SbNU 85), nález sp. zn. I. ÚS 2299/13 ze dne 22. 4. 2014]. Aniž by Ústavní soud opakoval východiska, na nichž své závěry postavil, neboť tato jsou v dostatečné míře rekapitulována v napadených rozhodnutích, zejména v rozsudku Nejvyššího soudu, pouze připomíná, že z

ústavněprávního hlediska (s ohledem na princip právní jistoty) není akceptovatelné, aby vlastnické právo žalobce konajícího v důvěře ve veřejnoprávní evidenci, za jejíž správnost odpovídá stát, a legitimně se domnívajícího, že je vlastníkem předmětných pozemků, bylo mnoho let po uplynutí lhůty k podání restitučního návrhu zpochybněno soudy (jinými státními orgány v jiném řízení) právě odkazem na údajnou možnost v minulosti dosáhnout restituce. Stanovisko pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS-st. 21/05 ze dne 1. 11. 2005 nedopadá na situaci, v níž byla založena (a po velmi dlouhou dobu trvala) dobrá víra jednotlivců jednajících v důvěře ve správnost aktů veřejné moci, které ve lhůtě pro podání restitučního návrhu stvrzovaly existenci jejich vlastnického práva (viz nález sp. zn. IV. ÚS 42/09). Jestliže tedy státní orgány opakovaně potvrdily vlastnictví žalobce k předmětným pozemkům, které měly být ve vlastnictví samotného státu, jenž je zřejmě převzal bez právního důvodu, musí jít důsledky takového postupu především na úkor státu a jeho orgánů.

Obecné soudy tedy postupovaly ústavně konformním způsobem, pokud dospěly k závěru, že se žalobce může domáhat ochrany svého vlastnického práva postupem dle ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. v tehdy platném znění.

ZVOLÁNKOVÁ - MAGISTRÁT

Pokud stěžovatel namítá, že soud prvního stupně vyvodil z provedeného dokazování nesprávné skutkové závěry o tom, že stát s předmětnými pozemky nenakládal jako vlastník a nehospodařil na nich, přičemž tvrdí, že rozhodnutí pro něj bylo překvapivé, neboť měl být poučen o tom, že neunesl důkazní břemeno, z obsahu spisového materiálu vyplývá, že ze strany soudu prvního stupně se účastníkům poučení o důkazní povinnosti dostalo opakovaně. Již při jednání dne 18. 10. 2005 byl stěžovatel vyzván, aby prokázal rozhodné skutečnosti k vlastnictví předmětných pozemků a dále aby doložil, jakým způsobem bylo s předmětnými pozemky nakládáno v období od 25. 2. 1948, přičemž ho poučil, že neunesení břemene tvrzení a důkazního může mít za následek pro něj nepříznivé rozhodnutí ve věci. Při jednání konaném dne 18. 3. 2010 soud účastníky upozornil na závěry nálezu sp. zn. IV. ÚS 42/2009, z čehož muselo být stěžovateli zřejmé, jakou cestou se bude řízení ubírat. Při jednání konaném dne 6. 5. 2010 byli účastníci poučeni o tom, že rozhodné skutečnosti a důkazy musí být uvedeny ještě před tím, než bude ve věci vyhlášeno rozhodnutí, přičemž zástupci účastníků prohlásili, že nebudou doplňovat skutková tvrzení a označovat důkazy. Ze strany soudu tak byla dostatečně zajištěna předvídatelnost jeho postupu v řízení a rozhodnutí a tvrzení stěžovatele o překvapivosti rozhodnutí nemůže obstát. Soud prvního stupně přitom vyšel ze skutkových zjištění, která odpovídají provedenému dokazování. Od těchto zjištění se odvolací soud neodklonil, byť je nepovažoval za relevantní. Za této situace Ústavnímu soudu nepřísluší, aby skutková zjištění, vyvozená z řádně provedeného dokazování, přehodnocoval.

ZVOLÁNKOVÉ

Je tedy namístě shrnout, že se stěžovateli nezdařilo doložit existenci zásahu do ústavně zaručených základních práv nebo svobod. Ústavní soud proto postupoval podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků odmítl jako zjevně neopodstatněnou.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 14. října 2014

Jiří Zemánek, v. r.
předseda senátu